

Jaarverslag 2010

Voorwoord

Figuur 1 Artistiek coördinator Daniela Tasca presenteert 1001 Italianen

Al eeuwenlang komen Italianen naar Nederland: als bankiers, instrumentmakers, stucwerkers, schoorsteenvegers, terrazzowerkers, of ijsbereiders. Aanvankelijk in relatief kleine groepen en in grotendeels ongeorganiseerd verband of volgens het fenomeen van de ‘kettingmigratie’. Na de tweede wereldoorlog echter kwamen grotere groepen om hier in de industrie te werken. Dat gebeurde op grond van de wervingsovereenkomst die de regeringen van Nederland en Italië met elkaar aangingen op 6 augustus 1960. Veel Italianen zijn in Nederland gebleven. Ze trouwden hier, veelal met een

Nederlandse vrouw, en kregen hier kinderen .

Hun aanwezigheid in Nederland heeft Nederland veranderd, zoals zij zelf ook veranderd zijn door hun verblijf in Nederland. De Italiaanse ijssalon, terrazzo vloeren en badkamers, pasta en pizza zijn daarvan slechts de bekendste voorbeelden. Hoewel de geschiedenis van Italianen in Nederland voor een deel reeds beschreven is zijn veel onderdelen van die geschiedenis nog onderbelicht gebleven . Daarnaast is de betrokkenheid van Italianen zelf bij de geschiedschrijving beperkt gebleven. Stichting Culturissima wil daarin verandering brengen door het realiseren van projecten die de geschiedenis van Italianen in Nederland weergeeft, de invloed van Italianen op de Nederlandse samenleving zichtbaar maakt en Italianen zelf aan het woord laat over hun visies en ervaringen.

Directe aanleiding voor de oprichting is het feit dat het in 2010 exact 50 jaar geleden was dat de eerste wervingscontracten voor gastarbeiders werden afgesloten. Italianen werden daarmee de eerste gastarbeiders met een wervingscontract. Een historisch feit om te herdenken! Dat gebeurde onder andere met de start van het project 1001 Italianen over de geschiedenis van Italiaanse gastarbeiders in Nederland.

Reeds in het oprichtingsjaar van Culturissima zijn reeds enkele resultaten zichtbaar geworden: de oplevering van een website over het , de presentatie van het project 1001 Italianen in samenwerking met het Verhalenarchief in het Nationaal Archief, de start van een serie lezingen en presentaties en het creëren van een webspecial ‘1001Italianen’ op de site Vijfeeuwenmigratie.nl

Activiteiten en producten

In het eerste halfjaar van het bestaan van de stichting is vooral gewerkt aan het creëren van bekendheid voor de doelen en activiteiten van de stichting en het project 1001 Italianen, en aan het voorbereiden van een tentoonstelling.

Om doel en activiteiten van de stichting voor het voetlicht te brengen is een website voor het project 1001Italianen gebouwd, een webspecial ‘1001Italianen’ op de site Vijfeeuwenmigratie.nl geplaatst, zijn veel gesprekken gevoerd met gemeentes , organisaties en instellingen die interesse zouden kunnen hebben in een of meer van de activiteiten van

stichting Culturissima en is –in samenwerking met het Nationaal Archief- een presentatie gehouden.

Veel tijd is verder gestoken in het ontwikkelen van een multimediale tentoonstelling over vijftig jaar Italiaanse gastarbeid die in 2011 zal worden geopend.

Website 1001 Italianen

De website www.1001italianen.nl beschrijft het project 1001 Italianen, geeft informatie over de stichting Culturissima, bevat een agenda met activiteiten van de stichting en biedt een groot aantal verwijzingen naar print- en beeldmateriaal over de geschiedenis van Italianen in Nederland.

De website is gekoppeld aan social media over het project 1001 Italianen en de stichting Culturissima; facebookpagina's, een weblog, foto's op flickr, video's op youtube en een twitter-account. Hij is gebouwd door Lemon Factory en wordt beheerd door de artistiek coördinator.

Webspecial vijf eeuwen migratie

Vijfeeuwenmigratie.nl is een project van het [Centrum voor de Geschiedenis van Migranten](#) (CGM). Het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG), partner in het CGM, zorgt voor de facilitaire kant van het project. De website is bedoeld voor iedereen die interesse heeft in de geschiedenis van de migratie naar Nederland. Naast historische informatie en collecties van archieven en musea is ruimte gemaakt voor bijdragen van deskundigen, amateurhistorici en andere bezoekers van de website. Met een inlogaccount kunnen bezoekers hun eigen erfgoed toevoegen door (persoonlijke) verhalen, foto's en filmpjes te uploaden. Ook reacties op berichten op de website zijn welkom. Het project wordt uitgevoerd in samenwerking met organisaties die verenigd zijn in het [Landelijk Overleg Minderheden \(LOM\)](#): waaronder [LIZE](#) (overlegpartner Rijksoverheid Zuid-Europese gemeenschappen). Stichting Culturissima verzorgde in het kader van het project 1001 Italianen een [webspecial](#) op deze site met de geschiedenis van Italianen in Nederland.

1001 Italianen en het Verhalenarchief

Het Verhalenarchief van het Nationaal Archief vertelt en verzamelt persoonlijke verhalen over uiteenlopende gebeurtenissen in de Nederlandse geschiedenis. Arbeidsmigratie en de geschiedenis van Italianen in Nederland maken daar deel van uit. Stichting Culturissima en het Nationaal Archief zijn daarom een samenwerking aangegaan die uitmondde in twee producten: [een aparte plek op de site van het Verhalenarchief](#) waarin Italianen hun verhalen, foto's en persoonlijke geschiedenissen kwijt kunnen, en een gezamenlijke presentatie ter gelegenheid van de opening van het verhalenarchief en de start van het project 1001 Italianen.

Lancering 1001 Italianen en het verhalenarchief

Op 2 december presenteerden stichting Culturissima en het Nationaal Archief gezamenlijk hun twee nieuwe activiteiten; het project 1001 Italianen en de website *het verhalenarchief*. Dit gebeurde in het gebouw van het nationaal Archief in aanwezigheid van 70 voormalige gastarbeiders en hun gezinnen, beleidsmakers en wetenschappers. Op het programma stonden onder meer de vertoning van de film de spaghettiflat, over Italianen in Zaanstad, presentaties van Daniela Tasca (coördinator 1001 Italianen), Will Tinnemans (migratiedeskundige), en Irene Gerrits, Hoofd sector Publiek Nationaal Archief en Eefje van der Weijden, medewerker

Presentaties Nationaal Archief en een discussie met voormalige gastarbeiders. De bijeenkomst werd afgesloten met een Italiaanse borrel.

Voorbereiding tentoonstelling

Ter voorbereiding van een multimediale tentoonstelling in 2011 verzamelde Stichting Culturissima in 2010 verhalen, voorwerpen foto's en films die de geschiedenis van 50 jaar arbeidsmigratie in Nederland illustreren. Veel van de materialen werden door voormalige gastarbeiders in bruikleen aan de stichting gegeven.

Voorbereiding lezingenserie

Met Will Tinnemans is overleg gevoerd ter voorbereiding van een serie lezingen over de geschiedenis van Italiaanse gastarbeiders in 2011. Een eerste lezing is in 2010 al gegeven tijdens de presentatie van het project. Will Tinnemans is auteur van publicaties over immigratie en integratie, onder andere "Een gouden armband" over de geschiedenis van immigranten in Nederland.

Publiciteit

Verscheidene media besteedden in 2010 aandacht aan het initiatief en de doelstellingen van 1001 Italianen. Zo verscheen in het magazine van het [nationaal archief nr. 2](#) een artikel van de hand van Daniela Tasca (artistiek coördinator) over vijftig jaar Italiaanse gastarbeid. In radio-interviews met haar op Radio 4 en Radio Gelderland werd eveneens aandacht aan het project en de geschiedenis van Italiaanse gastarbeiders in Nederland geschonken.

De lanceringsbijeenkomst van het project in het Nationaal Archief werd aangekondigd door middel van een flyer met het programma en foto's die de geschiedenis van Italiaanse gastarbeiders in Nederland illustreren, en op meerdere websites (1001 Italianen, Nationaal Archief, Lize, Wereldjournalisten).

Samenwerking

In het kader van het project 1001 Italianen werkte stichting Culturissima in 2010 onder meer samen met:

- het Nationaal Archief
- het Verhalenarchief
- het landelijke platform Vijfeeuwenmigratie.nl (door CGM en IISG)
- Stichting LIZE

